

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

Protokolant: st. sekr. sąd. Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 03 listopada 2022 r. w W.

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o kapitał początkowy, prawo do rekompensaty i wysokość emerytury

na skutek odwołania J. R.

od następujących decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział

w W.:

z dnia 21 lipca 2020r. znak (...)(...)

z dnia 27 lipca 2020r. znak (...)

z dnia 27 lipca 2020r. znak (...)

1. umarza postępowanie w zakresie odwołania od decyzji z dnia 21 lipca 2020r. znak (...)(...),
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

J. R. w dniu 2 października 2020 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 lipca 2020 r., znak: (...) (...) w przedmiocie ustalenia kapitału początkowego, z dnia 27 lipca 2020 r., znak: (...) w przedmiocie ustalenia wysokości emerytury oraz z dnia 27 lipca 2020 r., znak: (...) w przedmiocie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący zaskarżył decyzje w zakresie, w jakim nie uwzględniają one rekompensaty jako dodatku do kapitału początkowego oraz rzeczywistego wymiaru stażu ubezpieczeniowego i zarzucił im naruszenie przepisów:

- art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 w związku z art. 107 § 3 k.p.a. polegającego na zaniechaniu dokładnego wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy oraz dostatecznego uzasadnienia faktycznego i prawnego umożliwiającego zweryfikowanie prawidłowości toku rozumowania, który doprowadził do poczynionych wniosków;

- art. 15 ust. 1 i następane, art. 16, art. 17 ust. 1 i 3 i art. 18 w związku z art. 173-175

w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie skutkujące błędnym wyliczeniem kapitału początkowego,

a w konsekwencji wadliwe wyliczenie wysokości emerytury z pominięciem dodatku wynikającego z prawa do rekompensaty oraz rzeczywistego stażu ubezpieczeniowego w postaci okresu składkowego i nieskładkowego;

- art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w związku z § 2 ust. 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w związku z art. 32, 33, art. 15 ust. 1 i następnie, art. 16, art. 17 ust. 1 i 3 i art. 18 w związku z art. 173-175 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych skutkujące nieuprawnioną odmową prawa do rekompensaty w skutek ustalenia niespełnienia warunku 15 lat pracy w szczególnych warunkach z uwagi na błędne przyjęcie daty na jaki warunek winien być spełniony na dzień 1 stycznia 2009 r. oraz nieuznania jako okresu pracy w szczególnych warunkach lub charakterze kolejno okresów od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r., od 4 lutego 2007 r. do 16 maja 2007 r. oraz od 17 maja 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. z uwagi na rzekome wady formalne dokumentów oraz okresu pracy w (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. z uwagi na niepotwierdzenie przez pracodawcę pracy w szczególnych warunkach lub charakterze, co nie ma decydującego prawnie znaczenia.

W związku z tym ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji w przedmiocie wyliczenia emerytury i ustalenia kapitału początkowego w części poprzez uwzględnienie dodatku do kapitału początkowego z prawa do rekompensaty i rzeczywistego wymiaru stażu ubezpieczeniowego, zmianę zaskarżonej decyzji w przedmiocie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach w całości poprzez jej przyznanie oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych (odwołanie z dnia 2 października 2020 r., k. 3-5 a. s., k. 2-4 a. s. VII U 1380/20 i k. 2-4 a. s. VII U 1381/20).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy nie uznał za udowodniony stażu pracy odwołującego w szczególnych warunkach

w okresach od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r. i od 4 lutego 2007 r. do 16 maja 2007 r. w (...) Sp. z o.o. oraz od 17 maja 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. w (...) Sp. z o.o., ponieważ w świadectwach wykonywania prac w szczególnych warunkach pracodawcy nie podali zarządzenia resortowego, działu, pozycji i punktu. Dodatkowo ze świadectwa pracy w punkcie 8 wynika, że ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach. ZUS uznał za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 9 lat, 11 miesięcy i 19, a więc zatrudnienie od 28 grudnia 1976 r. do 15 grudnia 1986 r. w (...) Urzędzie Spraw Wewnętrznych w W.. Odwołujący nie uzyskał prawa do rekompensaty, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych (odpowiedź na odwołanie z dnia 21 października 2020 r., k. 7-8 a. s., k. 6-7 a. s. VII U 1380/20 i k. 6-7 a. s. VII U 1381/21).

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd połączył sprawy VII U 1380/20 i VII U 1381/21 ze sprawą VII U 1379/20 celem ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia dalej pod sygn. akt VII U 1379/20 (zarządzenia z dnia 13 listopada 2020 r., k. 9 a. s. VII U 1380/20 i k. 9 a. s. VII U 1381/20).

Organ rentowy uwzględnił okresy współpracy odwołującego przy prowadzeniu działalności gospodarczej od 1 kwietnia 1991 r. do 31 maja 1992 r. oraz od 1 sierpnia 1992 r. do 31 grudnia 1992 r. W związku z tym ubezpieczony wycofał odwołanie w części dotyczącej zaskarżenia decyzji z dnia 21 lipca 2020 r., znak: (...)(...)

w zakresie ustalającej wysokość kapitału początkowego (pisma procesowe z dnia 10 czerwca 2021 r. i 12 lipca 2021 r., 39 i 42 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący był zatrudniony m.in. w:

- (...) Urzędzie Spraw Wewnętrznych w W. w okresie od 28 grudnia 1976 r. do 15 grudnia 1986 r., w którym pełnił stałą służbę na stanowisku dyżurnego (świadectwo pracy z dnia 15 października 1998 r., k. 7 tom III a. e.);

- (...) Sp. z o.o. w W. w okresie od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r. i od 4 stycznia 2007 r. do 16 maja 2007 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy (świadczenia pracy z dnia 2 października 2006 r. i z dnia 16 maja 2007 r., k. 23 i 27 tom III a. e.);

- (...) Sp. z o.o. w S. w okresie od 17 maja 2007 r. do 18 kwietnia 2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy (świadczenie pracy z dnia 18 kwietnia 2009 r., k. 29 tom III a. e.).

W spółkach (...) i (...) odwołujący wykonywał różnego rodzaju obowiązki pracownicze. Jako kierowca samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony zajmował się przewożeniem towarów. Dodatkowo świadczył czynności związane z załadunkiem

i rozładunkiem towarów oraz w związku z tym sprawdzeniem dokumentacji. Nadto codziennie sprawdzał stan techniczny pojazdu i dokonywał w tym zakresie drobnych napraw. W tych okresach nie przebywał na dłuższych urloпах wypoczynkowych (zeznania odwołującego, k. 73-75 a. s.).

Odwołujący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podczas zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w W. i w (...) Sp. z o.o. (świadczenia pracy z dnia: 2 października 2006 r., 16 maja 2007 r. i 18 kwietnia 2009 r., k. 23, 27 i 29 tom III a. e.).

Odwołujący w dniu 6 lipca 2020 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę, do której prawo otrzymał od dnia 1 lipca 2020 r. w wysokości 3.098,50 złotych na mocy decyzji z dnia 27 lipca 2020 r., znak: (...) (wniosek z dnia 6 lipca 2020 r. i decyzja z dnia 27 lipca 2020 r., k. 1 i 81 tom II a. e.).

Jednocześnie tego samego dnia organ rentowy wydał kolejną zaskarżoną decyzję, znak: (...), w której to odmówił ubezpieczonemu prawa do rekompensaty, ponieważ do dnia 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił on 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 9 lat 11 miesięcy i 19 dni (decyzja z dnia 27 lipca 2020 r., k.85 tom II a. e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i aktach osobowych oraz w przeważającym zakresie w oparciu o zeznania odwołującego.

Sąd oparł się w szczególności na treści świadectw pracy z dnia: 2 października 2006 r., 16 maja 2007 r. i 18 kwietnia 2009 r., gdyż wynika z nich, że odwołujący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podczas zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w W. i w (...) Sp. z o.o., co wynika jednoznacznie z analizy zeznań samego ubezpieczonego. J. R. bowiem przyznał, że w trakcie pracy wykonywał też inne czynności niezwiązane z prowadzeniem samochodu ciężarowego, co oznacza, że wbrew jego dalszym twierdzeniom, nie pracował na rzecz obydwu spółek w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Pozostałych wykonywanych czynności, które wymienił, nie można uwzględnić do takiej pracy. W związku z tym Sąd pominął przy ustaleniach stanu faktycznego dowody w postaci świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 13 lutego 2014 r. i z dnia 2 grudnia 2013 r., w których to wskazano, że należy uwzględnić w tym kontekście okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r., od 4 lutego 2007 r. do 16 maja 2007 r. oraz od 17 maja 2007 r. do 18 kwietnia 2009 r. do jego stażu pracy w warunkach szczególnych. W treści tych świadectw wskazano, że w w/w okresach ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku kierowcy, którą należy zaliczyć do wykazu A, działu VIII pod pozycją 2. Odnosząc się do wskazanej okoliczności należy podnieść, że w sprawie o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach – analogicznie w sprawie o prawo do rekompensaty - należy ustalić faktyczny rodzaj i zakres powierzonych do wykonywania czynności pracowniczych i to one podlegają każdorazowo ocenie, a nie rodzaj stanowiska, jaki w dokumentach podał pracodawca. Ponadto, choć wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 i z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00), to dokumenty te podlegają każdorazowo weryfikacji. Wynika to z tego, że są to dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowią dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w

myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013 r., III AUa 783/13). To zatem oznacza, że nawet jeśli pracodawca w/w dokument pracownikowi wystawił, to i tak podlega on kontroli ZUS i Sądu oraz nie oznacza automatycznie, że praca w danym okresie była wykonywana w warunkach szczególnych. Z drugiej zaś strony, brak takiego dokumentu bądź jego wadliwość nie przesądza o tym, że praca nie była wykonywana w warunkach szczególnych. Kwestia ta każdorazowo podlega badaniu przy uwzględnieniu tego, jakie czynności i rodzaj prac faktycznie wykonywał wnioskodawca i co ważne, w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym (także w sprawie o rekompensatę), dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. Wynika to z tego, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, a nie tylko świadectwem pracy w warunkach szczególnych. Sąd po przeanalizowaniu okoliczności występujących w rozpatrywanej sprawie uznał, że odwołujący nie wykonywał prac w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy, zatem wystawione świadectwa w tym zakresie były niewiarygodne. Jednocześnie w pozostałym zakresie, a w szczególności odnoszącym się do zakresu prac wykonywanych przez odwołującego w spornym czasie Sąd uznał zeznania ubezpieczonego za w pełni wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie w sprawie z odwołania J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 lipca 2020 r., znak: (...) (...) w przedmiocie ustalenia kapitału początkowego podlega umorzeniu.

Na mocy art. 355 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód (odwołujący) cofnął ze skutkiem prawnym pozew (odwołanie) lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W toku postępowania sądowego ubezpieczony wycofał odwołanie od w/w zaskarżonej decyzji organu rentowego. Z uwagi na powyższe wydanie wyroku w tym zakresie stało się zbędne. W związku z tym należało umorzyć postępowanie w tej części, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

Jednocześnie odwołanie J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 lipca 2020 r., znak: (...) w przedmiocie ustalenia wysokości emerytury oraz z dnia 27 lipca 2020 r., znak: (...) w przedmiocie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Spór pomiędzy stronami dotyczył ustalenia, czy odwołujący udokumentował 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych konieczny dla uzyskania przez niego prawa do wypłaty rekompensaty z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Pozostałe kwestie związane z nabyciem prawa do tego świadczenia nie były przedmiotem konfliktu pomiędzy stronami procesu.

Regulacja dotycząca rekompensaty z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych została wprowadzona do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018r., poz. 1924 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą pomostową”. Art. 2 pkt 5 tej ustawy zawiera definicję rekompensaty rozumianej jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej. Z kolei warunki jej przyznawania oraz sposób jej obliczenia regulują art. 21-23 zamieszczone w Rozdziale III „Rekompensata”. Art. 23 ustawy pomostowej stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę oraz, że przyznawana jest ona w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą emerytalną”. W art. 21 ust. 1 ustawy pomostowej wskazano natomiast, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu

przepisów ustawy emerytalnej, wynoszący co najmniej 15 lat. Z art. 21 ust. 2 ustawy pomostowej wynika zaś, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Celem rekompensaty, o której mowa w cytowanych przepisach, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Wskazywane art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy pomostowej formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej, 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy emerytalnej, wynoszącego co najmniej 15 lat. Z kolei w art. 21 ust. 2 ustawy pomostowej została zawarta przesłanka negatywna, którą stanowi nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Jeśli chodzi o wskazane wyżej przesłanki pozytywne nabycia świadczenia, to analiza cytowanych przepisów ustawy pomostowej, prowadzi do wniosku, że prawo do rekompensaty mają osoby urodzone po 1948 r., które przed dniem 1 stycznia 2009 r. wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej. Podobnie jak przy ustalaniu tego okresu na potrzeby przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, tak przy ustalaniu prawa do rekompensaty, będą uwzględnione tylko okresy, w których praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43), do którego należy się odwołać na podstawie art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, wskazuje w § 2 ust. 1, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, przy czym wiek emerytalny powyższej kategorii pracowników, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których pracownikom tym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w powołanym art. 184 ustawy emerytalnej, nie podlega wykładni rozszerzającej. Prace te ściśle zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) zwanego dalej „rozporządzeniem”. Jednakże nabycie uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podlega dalszym ograniczeniom. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik ma obowiązek wykonywać ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na danym stanowisku pracy w świetle § 2 ust. 1 rozporządzenia.

Sąd ustalił, że J. R. nie legitymuje się wymaganym okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 31 grudnia 2008 r. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji oraz w odpowiedzi na odwołanie wskazał, że uwzględnił taki okres łącznie w wymiarze 9 lat, 11 miesięcy i 9 dni, tj. od 28 grudnia 1976 r. do 15 grudnia 1986 r. w (...) Urzędzie Spraw Wewnętrznych w W.. Do okresu pracy w warunkach szczególnych nie zostały natomiast uwzględnione okresy

zatrudnienia od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r. i od 4 lutego 2007 r. do 16 maja 2007 r. w (...) Sp. z o.o. oraz od 17 maja 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. w (...) Sp. z o.o.

W treści odwołania ubezpieczony wniósł o zaliczenie do okresu prac w warunkach szczególnych okresów od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r. i od 4 lutego 2007 r. do 16 maja 2007 r. oraz od 17 maja 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. W przypadku hipotetycznego uwzględnienia tych okresów, J. R. legitymowałby się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 1 miesiąca i 1 dnia, co nie pozwalałoby mu na spełnienie przesłanki wykonywania takiej pracy w wymiarze co najmniej 15 lat na dzień 31 grudnia 2008 r. Wobec powyższego nie było potrzeby analizowania, czy faktycznie w trzech w/w spornych okresach odwołujący faktycznie pracował w warunkach szczególnych. Wymaga zaznaczenia, że ubezpieczony w toku postępowania wnosił również o uwzględnienie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia po 2008 r., co jednak uniemożliwiają obowiązujące przepisy prawa materialnego. Pełnomocnik odwołującego wniósł nawet o wystąpienie w tej kwestii do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnemu. Uszło jednak jego uwadze, że problem braku prawa do rekompensaty dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., podejmujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 1998 r., które nie legitymują się okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze – w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej wynoszącym 15 lat, był przedmiotem rozważań licznych orzeczeń sądów powszechnych. Przykładowo zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 grudnia 2021 r. (III AUa 777/21) w sprawie o nabycie prawa do rekompensaty na podstawie ustawy pomostowej 15-letni staż pracy w szczególnym charakterze – w rozumieniu ustawy emerytalnej - wykazany być musi nie do dnia wejścia w życie ustawy emerytalnej (jak przy emeryturze przewidzianej w art. 184 wskazanej ustawy), ale do dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych. Instytucja prawa do rekompensaty została wprowadzona do porządku prawnego z dniem wejścia w życie ustawy pomostowej 1 stycznia 2009 r. To ten dzień jest miarodajny dla ustalenia treści przepisów dotyczących tego, jakie okresy można zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych, z tym że w przypadku zmiany prawa mógłby to być dzień późniejszy.

W odniesieniu do zaliczania okresów zasiłkowych regulacja ustawy emerytalnej, od dnia wejścia w życie ustawy pomostowej, nie zmieniła się (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 września 2020 r., III AUa 845/19).

Abstrahując jednak od powyższego Sąd doszedł do przekonania, że pracy ubezpieczonego w okresach od 16 lipca 2005 r. do 30 września 2006 r. i od 4 lutego 2007 r. do 16 maja 2007 r. oraz od 17 maja 2007 r. do 31 grudnia 2008 r., jak również po 2008 r. nie należało uwzględnić do stażu pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący utrzymywał, że we wszystkich okresach wykonywał podobny zakres czynności. Ubezpieczony wykonywał obowiązki wyszczególnione w Wykazie A, Dział VIII, poz. 2 będącego załącznikiem do rozporządzenia, gdzie do prac w warunkach szczególnych uwzględniono prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów. Jednakże do jego obowiązków oprócz kierowania samochodem ciężarowym o masie powyżej 3,5 tony należało również rozładowanie i załadowanie towarów oraz sprawdzenie poprawności dokumentacji. Oznacza to, że odwołujący nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu, ponieważ świadczył czynności niezwiązane

z prowadzeniem samochodu, których nie można zaliczyć do tej grupy prac. W myśl przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że stałe wykonywanie pracy

w warunkach szczególnych jest rozumiane jako wypełnianie pełnego wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku, gdyż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07). Praca w szczególnych warunkach jest to zatem praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez

8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 14 września 2007 r., III UK 27/07, 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07 i 24 marca 2009 r., I PK 194/08). W konsekwencji Sąd zważył, że nie można było dodatkowo uwzględnić żadnego z okresu zatrudnienia ubezpieczonego do prac w warunkach szczególnych.

W tych okolicznościach Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego w pozostałym zakresie, o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.